

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katholicusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Léo pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:

Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, Kigyó-utca 9. szám.

Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A sajtószabadság.

A magyar parlamentben kétségbeesett harcz folyik a sajtószabadság megvédelmezése érdekében.

A kormány az új bűnvádi perrendtartás keretében a 16. §-ban jónak látta a sajtószabadságát korlátozni s a sajtóvértékek fölött való ítélkezést bizonyos esetekben az esküdtszékek hatásköréből elvonni s a bíróság hatáskörébe utalni.

A sajtószabadság nemzetünk legfőbb kincse, a közérkölszöknök leghatalmasabb eszköze, sajtószabadság pedig esküdtszék nélkül el sem képzelhető.

Igaz, hogy az általános nagy társadalmi romlások még az esküdtszék intézményét sem hagyják érintetlen, mert igaz az, a mit egy híres olasz államférfi mondott, hogy: „a hova a politika belép az ajtón, ott az igazság menekül az ablakon“. Az igazságot mindig kell féltetni a politikától s a politikai párt hatalmától, a mely — ha a szükség úgy kívánja — a hatalomért feláldozza az igazságot is. A míg a kormány által kinevezett, a kormányval szemben függő helyzetben levő bírák gyakorolják az igazságszolgáltatást. Ezért is szükséges az esküdtszék fenntartása.

De igen fontos dolog az, hogy a sajtó, — a közéletnek ellenőrző faktora, — hivatásánál fogva kényszerítve van, hogy eseményekről és emberekről mindig

igaz kritikát közöljön. A míg egyes ember nagyobb bajt ritkán okoz elnézésével, addig a sajtó a bűn elhallgatásával, a bűnös legyeztetésével mintegy kerítőjévé válik a korrupciónak. Lppen ez okból a sajtó örökösen ki van téve, hogy a közérkölszöknök, a közérdekek lévén igaz, hű kifejezője, a törvény paragrafusaival ellentétbe jöjjön, miért is a paragrafusokhoz kötött bírónak kötelessége marasztaló ítéletet hozni még az esetben is, ha meg van győződve, hogy vádlottat a legnemesebb szándék s a közérdek előmozdítása vezette. Az ilyen büntetések alkalmazása a közvéleménybe ütközik s a közérdek kárára esik. Az ilyen esetek, midőn a törvény büntetést, a társadalom pedig felmentést követel, a sajtóvértékek-nél igen gyakoriak és azoknak elbírálása éppen ez okból kizárólag az esküdtszékek kezében hagyandók.

Igaz, hogy a bűnvádi perrendtartás 16. §-a kizárólag a magán személyek ellen elkövetett sajtóvértékeket utalja a bíróságok hatáskörébe. Amint azonban ezt az éket beverjük a sajtószabadságba, nyomán azonnal óriási hézag keletkezik, a melyet a kormányok és bírák kedvök szerint tághathatnak. Nem szabadság semmi, a mint arra egy hurkot vetünk, a melyet akkor ránthathunk meg, mikor akarunk.

Láthatjuk igen kétségtelen példákbl, hogy a kizárólag közügy vezérelte támadásokat is: ként igyekeznek különböző

„annusításokkal bemocskolni; láthatjuk naponta, hogy milyen előszeretettel látnak személyes támadásokat olyan természetű dolgokban is, a mindön egyedül és kizárólag közléte vétetik bírálat alá valakinek. Hiszen az teljes lehetetlenség és nevetséges képtelenség, hogy valakinek hivatalos ténykedését szigorú bírálat alá vegyük annélkül, hogy a bírálat éle ne magát a személyt érje, a ki a tettek elkövetője. Bírálatot, kellemetlen lesújtó bírálatot mondani tettekről, annélkül, hogy azok közvetlenül ne azt ériék, a ki elkövette, ez egy Fata Morgana, melyet képzeletünkben magunk előtt látunk, de a mely nem valóság s a mely mint ilyen keresztül vihetetlen. Ha rossz valami, azzal kapcsolat kell, hogy legyen valaki, a ki azt a rosszat elkövette s a nyilvános életről kritikát mondani olyan féleképpen, hogy „ez gazaág ugyan, de a ki elkövette becsületes ember“ — bizonyonyal olyan képtelenség, a melynek abszurditását a legszerényebben berendezett agyvelő is meghazudtolja.

Ha ilyen nehézségekre ütközik a ténynek, a tett elkövetőjétől való elválasztása, éppen olyan nehéz, sőt talán még nehezebb a megállapítása annak, hogy kit ér a támadás mint magánszemélyt, s kit sujt mint közpályán mozgó egyént.

Az ember élete már olyan, hogy mindenki köz- és magánéletet él s a látszólag magán személy tette is lehet közérdeki, lehet nyilvános s azért az ilyen módon

A Balatonon.

Irta: Lampérth Géza.

Köszöntelek szép magyar tenger,
Igéző, bájos Balaton!
— Ti játszi, ismerős hullámok
Csevegjetek: hadd hallgatom!
Egy titkos, édes, szent ígézet
Varássa fogja szívem el
S hol angyalajkról zeng az ének:
Tündérvilágba visz, emel.

Édes gyönyörben ég a lelkem,
Álmodva bűvös, szép regét:
Elöttem titkos, láthatlan kés
Varázs fátyolt lebbente szét . . .
S köröskörül ifjú leventék
— Megannyi délcegg hős alak —
Mosolygó arczu, szép tündérlányt
Hízelegve körülállanak.

S nézik, hogy tákröződik vissza
Szemében koszorús fejük.
A pajkos lány kacér örömmel
Incselkedik, játszik velök:

Most oly vidám — majd gyászruhát ölt,
S oly bús, borús a szép hamis,
Utána, érte mind az ifjak . . .
Meggöngnyezem im magam is.

. . . De hisz' e bűvös tündéralmot
Itt éberem álmodtam én!
— Nem könnyű ez: egy játszi hullám
Üdvözöl csókot hány felém!
Gyönyörtől ittas szívem, lelkem
S ah úgy reszelt! . . . s ah úgy hevül! . . .
— A koszorus, szerelmes ifjak —
A bércek itt köröskörül!

S az incselgő, a szép tündérlány;
Te vagy szépséges Balaton!
A titkos, édes, szent ígézet
A vágy, mely lány öledre von!
S nem angyalajkról jó az ének:
— Bár szebben az sé' zengene —
Hullám cseveg . . . s lány szellőszárnyon
Füred felől száll halk zene . . .



A lelkiismeret.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcaja. —

Üde, hős nyári reggel volt; a madarak már kifáradtak a versenydalolásban. Fűnn a zöld halom tetején egy parasztlégy áll, erős, izmos ifjú; tenyerét szeméi fölé tartva, tekint el a vetések fölött. Odalenn áll egy kis parasztház, frissen meszelve és ujan feldiszitve, tündöklő ablaktáblákkal, barátságos kerttel előtte. Ott lakik anyja és menyasszonya, mert az esküvő már ki van tűzve. De ime! az ifjú földre veti magát a fa alatt s kezébe rejtí arczát!

Eszébe jut a nap, melyen ő s testvére, két virgoncz fiuk, e helyütt egy síró gyermek láttára megállapodtak. Oly fogyatékosan volt ültözve, hogy felköltötte a fiuk csodálkozását; kíváncsiságuk részvétté lön s tudakozódtak könyeinek oka iránt. Sok időbe került, míg kész volt azt közölni velök, de mikor mellé ültek a fűbe, csirgatták arczát s nyájas hangon beszéltek tovább is hozzá, elbeszélte végre, hogy nemrég jött erre a vidékre. Odaát, a halom túloldalán áll a kis ház, melyben anyja lakott; ez azonban most már meghalt, idegen emberek ide áthozták és őt a község egy paraszthoz adta szolgálatba; de ő oly egyedül, oly elhagyatottnak érzi magát. Nagyon sóvárog a kis házikó után, mely oly egyedül állott odaát a réven; de nem szabad szolgálatát odahagynia. János megragadta kezét, komolyan a

ért sérelmet más elbírálás alá venni, mint azt, a mely valakit közpályán ér, — nevétsége. És a 16. §-nak éppen abban rejlik veszedelme volta, hogy tág teret nyit a rosszindulatú félremagyarázásoknak, a mi által kiszolgáltatja a sajtó munkásait az igazságtalan üldözöttségnek.

Nagy veszély rejlik tehát a 16. §-ban, és a midőn a parlament ellenzéke kérelhetetlen harcot izen e javaslat ellen csak köteleességét teljesíti.

A számbeli tulsúlyal bíró kormány-párttal szemben csak egyetlen célravezető eszköz kínálkozott, az obstrukció. Kétségbeesett eszköz, de a sajtószabadság sokkal féltettebb kincstink, semhogy jogosnak ne ismernénk el annak megvédésére minden törvényes eszközt.

A kánikulai hőség fenyegei ugyan a parlamentet, de reméljük, hogy az ellenzék kitartó harcát előbb-utóbb siker fogja koronáznai.

A város érdeke.

Egy csep méreg képes megbomlasztani a szervezetet, képes ölni. Egy ember megtud rontani egész testületet, lehetetlenné tudja tenni száz és száz ember üdvös és lelkiismeretes munkáját.

Miért van ez így? Mi az oka, hogy a rossz, romlasztó hatása olyan nagy? Hogyan lehet az, hogy száz ép gyümölcs nem tud megjavítani egy rothadt, de egy romlott elront száz épét?

Benne van oka a természet megmásíthatatlan törvényeiben! Csodálkozhatunk miért van így, — de hogy így van, a fölött nem kételkedhetünk.

És mi az oka, hogy egy rossz ember elront száz jót és száz jó nem tud megjavítani egy rosszat? — Örök törvény ez, örök veszedelem, mely ott lebeg az emberiség fölött. Lucifer átkos működése egy időre esik az ember létezésével s ugyan olyan régi keletű a küzdelem e

szellemmel. De hát miben rejlik ennek az oka? Nézzünk jól körül és az életben számos példa megadja a feleletet! A rossz embereknek rossz-sága vakmerőséggel párosul, a vakmerőség pedig már magában véve is nagy erő. A jók gyávák s gyáváságuk gyöngeségük. Így uralkodnak fölöttünk a rosszak s innen van, hogy óriási küzdelem, nagy erőfeszítés kell hozzá, hogy a gonoszok munkáját lehetetlenné tegyük. De azá kell tennünk, mert ha gyöngék leszünk az utolsó percben, ugy érdemtelnek vagyunk magára az életre, a mely emberi kötelességünké teszi, hogy a rossz ellen harcoljunk, harcoljunk bátran félelmet nem ismervé, harcoljunk akkor is, ha egyedül maradnánk. Lemondás nélkül, türelem és szenvedés nélkül, nagy eredmények e téren nem várhatók. Az emberiség megváltása a Golgotán, az Istenfiának keresztalálával történhetett csak meg.

A hatturól beszélük, ha egy piszok esik hófehér tollazatára, kivégzi önmagát. A tisztaságban példának lehetne nékünk embereknek!

Ez év április 26-án közéletünk egyik kiváló tekintélyű tagja kereste fel lapunk szerkesztőjét, Havranek polgármestertől üzenetet hozva.

Most nem akarunk a részletekre kitérni, talán majd lehet erre is szükség s akkor elmondhatjuk. Ezuttal csak röviden említjük fel, hogy látogatónk Havranek polgármester nyugalomba vonulásának szándékát jelentette be, a már ismeretes becsületző megerősítésével s annak határozott kijelentésével, hogy ez elhatározása visszavonhatatlan. Ismételjük, azt mondotta: visszavonhatatlan.

Indokolta is, hogy miért visszavonhatatlan. És ezuttal fontos előttünk ez az indokolás.

Belátta, — ugymond, — hogy sok hiba és mulasztás terheli és ő levonja helyzetéből a konzekvenciákat és átengedi helyét másnak.

De mennie is kell!

Az utóbbi idők izgalmi nagyon megviselték. Állapota igen aggasztó. Miután a

Havraneknek majdnem kivétel nélkül szívbajban haltak el, családja attól fél, hogy egy reggel halva találják ágyában. Éppen ezért szükségét érzi annak, hogy állást otthagyja és az orvosok, a kik ismerik a családi betegségét, bizonyosan olyan bizonyítványt fognak adni neki, hogy a nyugdíj-választmány s a közgyűlés sem fog elzárkózni nyugdíjaztatásától.

Mindez okok fölött ott áll még az, hogy *az új főispánnal együtt működnie lehetetlenség, miután az új főispán nem bízik benne, idegenekkel konferál a városi dolgokban s őt meg sem kéri.*

Hogy ez utóbbi indokolás április 26-án, miért volt olyan aktuális, a főispán talán megtudná mondani, a ki előtte való napon, április 25-én tárgyalt a polgármesterrel.

Hogy miért üzentette ezt nekünk meg a polgármester ur, az most nem tartozik ide. A fő az, hogy a polgármesternek nyugdíjazását kérni, mint ebből is kitűnik alapos okai vannak és ez okok előtt orvosok, nyugdíj választmány és közgyűlés egyaránt meg kell hogy hajoljon.

A polgármester nyugdíjaztatása iránti szándékát ezeltől kéthételt Tóth Arthur városi bizottsági tag és lapszerkesztő előtt megismételte fölhatalmazva őt, hogy e szándékát lapjában közzé tegye.

Alig, hogy ez a szándék ilyen kétségtelen formában megismételve lett, *beszélték* a városban, hogy a polgármester ur hivatalnokaival értekezett s azokkal akart magának bizalmat szavaztatni, hogy magmaradását ilyen uton tegye lehetővé. Azt mondják ez a terv, a hivatalnokai kar ünérzetén hajótörést szenvedett.

Monadják — hogy azután bizalmasaival azt akarta keresztül vinni, hogy a közgyűlésen bizalmat szavaztasson magának, és nagy ováció között vitesse magát vissza hivatalába. Állítólag ez a terv is megbukott. A bizottsági tagok tulnyomó része erről nem akar hallani.

De a rosszakarát tovább működik. Híresztelik, hogy a polgármester szereti a komédiát,

szeme közé nézett s kérdé tőle, ugyan mit tud azon a kis házon annyira szeretni?

— Oh, nincs több olyan házikó itt a környéken, — viszonzá a leánya élénken; — olyan magánosan állott, sohasem jött ember bele és kiűn az ajtó előtt sűrűn be volt növe mindenféle tarka mezei virágokkal. Ha napközben köztük heverészttem, olyan meleg és olyan csöndes volt és sohasem lehetett egyebet hallani, mint madárdalt, meg a nagy legyek és méhek dönögését.

Elhatározták, hogy jövő vasárnap együtt kimennek oda, hogy a leirt fenséges dolgokat szemügyre vegyék s lassankint elválhatatlan játszótárs lett a három gyermek. Végre midőn a leánya nagyobb lett, a fiuk anyja, ezeknek ismételt kéréseire, a házba vette őt, hogy segítségére legyen a ház körül s Mariska napról-napra csinosabb és elégedettebb lett. János vizet hordott helyette és segített neki a szövöszék körül; Andris virágokat ültetett ablaka elé és egyik testvér sem tért haza soha a városból a nélkül, hogy valami apró ajándék meg ne lepje őt.

Együtt mentek a lelkészhez s egy napon járultak a bérmláshoz, bár a fiuk idősebbek voltak, mint Mariska; e naptól kezdve azonban nyugalmuk meg volt zavarva. Rákövetkező vasárnap táncmulatság volt a faluban s a harangozóék Péterje táncolt csaknem az egész idő alatt folyvást Mariskával. És a mint egyszer örömtől sugárzó arccal megragadta Andris kezét s kérte:

— Táncoljunk egyet Andrással együtt!

János haragos szemekkel oda ugrott, magához rántotta a leány karját s mondá:

— Nem, én már meguntam itt ácsorogni, Mariska, menjünk haza!

De Andris átkarolta őt, félrelökte testvérét és mondá:

— Csak menj magad, mi Mariskával táncolni akarunk!

Erre telemelt kézzel egymásra támadt a két testvér s elkeseredett ellenségeké válnak s birokra kelnek egymással, ha Mariska sirva el nem választja őket egymástól s haza nem megy velök.

E naptól kezdve tekintettel, szóval kerültek egymást s mégis kölcsönösen végtelen kint okoztak egymásnak. Ha a mezőre mentek, el nem hagyták egymást; az egyiknek nem volt szabad egyedül hagyni a másikat, nehogy ez egyetlen édes szót, egy barátságos tekintetet nyerjen Mariskától, melyben a másik nem osztozódik; ha együtt ültek a szobában, féltékeny szemekkel lesték a leánya minden arcmozdulatát és ha kelletténél tovább, avagy barátságosabban beszélt az egyikkel, nagyon szűk lett a szoba mindjárt a másikkal és kiment, hogy levegőhöz jusson, de még sem volt nyugta.

Igy ültek egy este mind a hárman; mert az öreg anyja ilyenkor már rendszeren az ágyban fekvő. Végre szoba hozta János az újdonságokat, melyeket ma a lelkésznel hallott, hogy háboru tört ki és hogy a király mindenkit fegyverre szólít. Rég idő óta először találkoztak a testvérek tekintetei szabadon és nyíltan, Andris kinyújtotta karját s mondá:

— Testvér, elmegyünk háboruba?

Forró parola volt János felelete.

— Az Istenért! — kiáltá Mariska, — csak nem akartok mindaketten itt hagyni! Nem elég, hogy az egyik . . . — tette hozzá majd-

nem sugva; de rémülten szakítá félbe szavait, mert a testvérek arca hirtelen elváltozott; a borzasztó tekintetben, melyet egymással váltottak, több fekvőt, mint amit szavakkal lehetett volna fejezni, s Mariska érezte, mintha csak villám sujtott volna hozzá, hogy mindkettőjüknek menni kell. Megragadta kezüket, dobogó szívéhez szorította s könyvtől elfojtott hangon mondá, hogy menjenek Isten hírével, mindkettőjükért imádkozni fog. A mint csöndes kamrácskájában tekiűt, keserű könyeket sirt Mariska, kérte Isten, válasszon helyette, válassza azt, a melyik legméltóbb a boldogságra az életben, sóhajai azonban Andris életéért imádkoztak.

A testvérek bevonultak a hadsereghez. A vidám katonaelet lelkük legmélyebb rejtekébe látszott hátrahúzni érzelmeiket; ismét összebarátkoztak egymással, otthonukról azonban nem volt szabad egymással beszélniök. Sokszor akartak haza irni, de valami tudtokon kívüli erő visszatartotta kezüket, egyik sem akarta a másikkal megengedni, hogy azt tegye. Csaknem megkönnyebbülés volt rájuk nézve, midőn golyózáporban állottak; hiszen itt mindketten életüket tették kockára, Isten választhatott közülök, egymás szemébe néztek és kezét szorították egymással. De a mint csata után találkoztak, nem nyújtottak egymásnak kezet, komoran intettek fejökkel s oda szóltak egy falujokbeli katonának:

— Ha haza irsz, mondd el, hogy Isten megőrzött bennünket!

Ismét szemben állottak az ellenséggel, ismét kockára kellett tenni életüket s a csata tombolása közben szorosan egymás mellé kerültek. Egy ellenség által megröghant és körül-

s a bohózat olyan mederbe tereltetett, hogy bizalmi nyilatkozat és zajos ováció nélkül, de állásában visszahelyeztessék olyan formában, hogy a nyugdíjat meg ne szavazzák. Az ok, hogy a polgármesternek állását elhagyni nincs oka, s a várost az ő nyugdíjával megterhelni nem lehet.

Ebből a sok mondjából mi semmit sem hiszünk el. Roszindulatú emberek híreszteltek csak ezt a polgármesterről.

Az egész ügy különben a júniusi közgyűlésen fog véglegesen eldőlni, miután a polgármester becsületszavára fogadták, hogy július 1-ével visszavonhatlanul meg fog válni állásától. Így tehát neki kötelessége hogy a főispánhoz ideje korán benyújtsa nyugdíjaztatása iránti kérvényét, — olyan orvosi bizonyítványokkal felszerelve, a melyek nyugdíjaztatás iránti kérvényét indokoltá teszik. Szívbeteg ember, ilyen családjának minden tagja — ő maga mondta és április 25-én éjjel borzasztó veszedelemben is forgott élete. Április 26-án ezt maga üzent nekünk s akkor ő már tájékozott volt az orvosi véleményekkel.

Azt a hirt nem hiszük el, hogy most meg az orvosok semmit nem találnak és így ő nem tudja indokolni orvosi bizonyítványával nyugdíjaztatás iránti kérelmét. — Az a veszedelmes szívbeteg, mely 25-én éjjel megrohanta, családi betegségben gyökerezik s ez az utolsó hat hét *nyugalma* mellett nem gyógyulhatott meg. Nem hiszhetjük tehát, hogy becsületszavára tett fogadalmát nevétség módon akarja kijátszani, s nem akarjuk ehenni azt sem, hogy ő korteskedik a mellett, hogy becsületszavát beváltani lehetetlené tegyék. A becsületszó szentségével bohózatot űzni nem lehet és az ilyen törekvés hajótörést szenvedne a főispán hozzáférhetetlen becsületességén is, mert ha a polgármester megfélemeznek is, hogy állásának mivel tartozik, a főispán bizonyítványal nem fog megfélemezni, hogy mivel tartozik önmagának. Már pedig az el sem kép-

zelhető, hogy ő olyan ember bajján illyen városi tanácssteremben, a ki becsületszavának nevétségessé tétele által foglal mellette helyet.

Nem hiszük éppen azért azt a szóbeszédet, a melyet erről városzerte kolportálnak, a polgármester *állítólagos jóbarátai*. Állítólagosak, mert igazi jóbarátok ilyen kétségbeesett ideát mint a polgármesterét tovább nem adják.

Bizonyos az, hogy a polgármester orvosi bizonyítványokkal támogatott kérvényét idejében benyújtja a főispánhoz és megsürgeti a nyugdíj-választmányt, hogy a közgyűlésen már minden kellekkel ellátva kerüljön tárgyalásra kérvénye. Bizonyos, hogy kikéri minden faktornak jóindulatát, hogy nyugdíjaztatását lehetővé tegyék, mert hiszen ahhoz becsületszavát kötötte, hogy *július elsejétől megváltik állásától*.

Csak aljas rágalomnak nevezhetjük tehát azt, hogy a polgármester mindent elkövet, hogy nyugdíjaztatás iránti kérvényének elfogadását lehetetlené tegye. Lehetnek hibái Havraneknek, de ilyen esztelenség róla föl nem tételezhető és mi, a kiket nem tart jóbarátainak, de a kik mindég tisztességes ellenfelek voltunk és személyes boszu sohasem vezetett támadásunkban, tiltakozunk ezen híresztelés ellen és most, hogy tudomására hoztuk, hogy nevével menyynyire visszaérel, bizonyosan ő is sietni fog, hogy az albarátok ez eljárása ellen tiltakozzék. Mert saját becsületszavát nevétségessé tenni még szégyenletesebb, mint meg nem tartani.

A másik indok az, hogy a polgármester nyugdíja megterhelné a város közpénztárát.

Már egy ízben számokkal bebizonyítottuk azt, hogy Havranek polgármesterkedése alatt 300 ezer forintból a város adóssága közel *egy millióra* emelkedett és e mellett pusztán a befizetett pótdadóból elküldött a város *több mint 2 milliót*, ebbe bele nem számítva a szintén *milliókra menő városi jövedelmeket*.

És ha keressük mit kaptunk érte akkor tapasztaljuk keservesen, hogy semmi maradandó

dolgot, ez összeget elnyelte a korrumpált városi közigazgatás telhetetlen molochja.

Kérdezzük tehát azokat, a kik most fontoskodó arccsal negéyzik a gondos városatyát, hogy milliókhoz képest, mi az a kétezer forintos nyugdíj, ha annak ellenében óvatos, munkás, előrelátó közigazgatást nyerünk. Hát elfeledték már, hogy a honvéd laktanya építésénél éppen a tanács könnyelműsége folytán pusztán vakolat címén 30 ezer frttal fizettünk többet mint kellett volna. Ebből a 30 ezer forintból már haszonnal tudnánk a polgármester nyugdíját fizetni, hát még a többi anyagi károsodásból, ami az ő polgármesterkedése alatt a várost érte!

Szabad-e gondolkozni a polgármester nyugdíj összegén, ha az ő regiméje alatt lábrakapott lelketlen városi gazdálkodásra gondolunk, a hol szintén többet takaríthatna meg egy gondos polgármester, mint a mennyi Havranek nyugdíja volna.

Gondoljunk csak jól meg, hogy milyen nagyszabású munkák előtt állunk, a hol milliókra menő kiadások fognak reánk várni s a hol ha Havranek régi gondossága vezet. Száz-ekre menő károsodás érheti a várost.

Nem a város érdekében beszélnek tehát azok, a kik így akarják indokolni adandó szavazatukat, mert még anyagilag is óriási előny származnék a jelenlegi polgármester távozásából.

Hát az erkölcsi előny, hol van? És hol van értéke egy helyes városi közigazgatásnak, a melyet megváltoztottnak addig mig Havranek helyén van nem is lehet képzelni.

A polgármesternek állását odahagyni nincs oka — ez is egyik indok!

Nem tudjuk a bizottsági tagok közül ki hozta forgalomba ezt az indokot, annál kevésbé tudhatjuk azt, hogy kik tették ezt magukévá. A ki ezt az indokot kitalálta, a ki azt magáévá teszi, az vagy rosszakarattal viseltetik a város érdekei iránt, vagy a legmagasabb fokban tu-

gott kis csürben állottak, az ajtó előtt látták csilogni a szuronyokat s hallották a tisztek parancsait, hogy tüzeljenek be. János egy kis oldalajtóra bukkant, mely a szomszédos kis erdőre nyílt, gyorsan felnyitá azt és kiugrott rajta. Andris követni akarta őt, ekkor azonban a gonosz lélek megragadta János szívét, visszálökte testvérét, becsapta az ajtót s a sűrűbe rohant. E pillanatban hatalmas sortűz ropogása reszketette meg a levegőt. A löporfüst elleplezte János futását, az erdőbe mázstott, egész testében reszketve s ajultan terült el a fűben.

Midőn magához tért, minden csendes volt körülte, de csakhamar bajtársakra talált. A mint a csapatokat szemle alá fogták és felolvasták a névsort, tördőfészként hatott szívébe, mikor testvére nevét hallotta s csak nagy lelki küzdelem után bírta szemeit arra a helyre irányozni, hol testvére állani szokott és a hol félt tőle, hogy halvány, fenyegető arczával fog találkozni. Hallotta, hogy társai róla beszélnek; lelke azonban el volt fásulva. Végre eszébe jutott, hogy irnia kell Mariskának; nem egy este munkához látott s ismét félre tette, mindig egy rémlett előtte, hogy irásáról meg fogna ismerni a lányka, hogy a kéz, mely papírra tette, taszította halálba testvérét. Felhagyott az irás gondolatával s egy társál által küldött üdvözlötet és hirt Andris haláláról.

Mikor aztán fegyvernagyvárs köttetett és János ismét haza tért, leírta magát lelki álmából, hiszen viszontlátni fogja Mariskát; a rá való emlékezés nem volt azonban örvendetes többé. Lassu, nehéz léptekkel közeledett a völgyben fekvő kis házikó felé s midőn Mariska eléje sietett, síró arczát mellére rejté, nem csodálkozott rajta, hogy a leánya sirt,

mert saját szíve is oly nehéz volt, hogy majdnem a földre nyomta. Később azonban jobban ment a dolog; János Mariskára gondolt s minden tesztvére való visszaemlékezést kivert fejből. Mariska jó és barátságos volt hozzá, de ha esténkint kamrácskája ablaka előtt ült, jól hallotta János, hogyan sirt, zokogott.

Egy este, midőn lassu léptekkel hazatért a mezei dologból, így szólt önmagához: „En boldog akrok lenni, mert ugy, a mint most élek, jobb volna, ha Andris mellett fekédnék — és a kamara oldalához ment, hol Mariska állott s feléje tekintett, az ablakpárkányra támaszkodott s mondá: — hallgass rám csak küssé, Mariska! Eleget szomorkodtunk Andrisért, én gyermekkorom óta jó voltam hozzád, akarsz-e nőm lenni?”

Mariska földre szegezte szemeit és aztán arczába nézett.

— Igen, János, — mondá aztán — én jól láttam, mi van közted és Andris közt, de őszintén meg akarom neked vallani, hogy legjobban szerettem volna Andrist férjemül és tégedet testvéremül birni; de hát Isten úgy akarta, hogy ő elköltözzék ama jobb hazába és így senki sincs többé, a kit jobban szeretnék, mint tégedet. Meg vagy ezzel elégedve?

— Kénytelen vagyok — viszonzá János; arca azonban elsápadt s halkán hozzátette — ezt még sem volt szükség nekem elmondanod, Mariska; meghiheted nekem, hogy én épp oly igazán szeretlek, a mint valaha Andris szerettettem.

— Igen, János, — mondá a leány, — ez már olyas valami, a miről senki sem mondhatja meg, miért érez így és nem másképen és e miatt nem szabad nehezted. Ő utána

tégedet szeretlek legjobban és ha mindjárt itt állana is a te helyeden, nem lennék vidám, ha te halva és eltemetve volnál.

— Csitt, Mariska, csitt! — mondá János s aggódva körültekintett; gondoljunk az esküvőre; anyánk már nem sokáig él és akkor nem maradhatnánk együtt, ha nem volnánk egybekelve.

Rövid megbeszélés után Mariska becsukta ablakát, bement s az egész este nem beszéltek többé e tárgyról. Éjjel sokáig nem birt János aludni, végére mégis elszunnyadt; álmában künn látta magát az erdőben, a kis csür előtt; göröcsösen csapta be a kis ajtót, hogy csakugy omlott a verejték homlokáról, erre aztán felébredt, a mi mégis jobb volt, mint ilyen álmokat látai.

— Oh, miért is nem álom az egész! — jajgatott, tördelte kezeit s a falhoz nyomta a homlokát.

A halom tetején állott tehát és elrejté arczát az őrde regg s a derült napfény elől, mintha nem akarná Isten fenségét megrabolni, melyeket, mint vélte, a jó teremtmő nem rendelhetett az ő számára. Pataként folytak könyei s messze elhallott kinos zokogása. Majd letelepedett a puha gyepre. Ekkor egy kéz érinté szeliden fejét s egy barátságos hang mondá:

— De János, miért fekszel te itt, mi bajod van? — És a mint most fejt felvetette s dult arczát meglátta, mellé telepedett s igaz szeretettel átkarolta őt.

— Ugyan hiszed-e, Mariskám, hogy bolgogok leszünk egymással? — kérde a legény, arczát a leány keblére rejtve. — Hiszed-e, mondd, hiszed-e valóban?

datlan. Mert lehet-e másnak nevezni azt, ha a városház rettenetes közigazgatását, az ottani magas fokú korrupciót valaki nem tudja? És ha tudja, akkor nem a legnagyobb rosszindulat vezet-e azt, a ki azt mondja, hogy a polgármesternek állását otthagyni nincs oka?

Mert mik történtek a városházán?

Évtizedeken át loptak és zsaroltak. Lopták a város közpénztárát, az alapítványokat; — zsarolták a város lakosságát. A rendőrség az erköletelenségnek majdnem hivatalos terjesztője volt, s az erköletet, az erényt hivatalos hatalommal segítették elrabolni! Hát ez semmi? Hát erre lehet azt mondani, hogy ezeknek megtörténtében a polgármesternek semmi része sincs? Hát miért van a polgármester, mi az ő kötelessége, ha nem az, hogy a hivatalokat és hivatalnokokat ellenőrizze? És ki mondhatja, hogy ezt a kötelességét lelkiismeretesen teljesítette?

A vizsgálat elején a polgármester mindent elkövetett, hogy a bűnösöket mentse s a bűnösököt tussolja! Hát az ilyen törekvés a hivatalfőnök részéről nem bűn s a városra nem veszedelem?

De tovább megyünk. A mikor, — nem a polgármester, hanem a sajtó jóindulatából — napfényre került a városházi korrupció, a polgármester azzal védekezett, hogy azok a külső ügyekben vannak s mintha azoknak ellenőrzése nem lenne kötelessége, azt mondta, hogy a hivatalban rend van. Hát elfelejtkeztek önök valóban arról, hogy midőn Kovács István városi bizottsági tag ismertette a hivatalbani vizsgálat eredményét, megdöbbsent a közgyűlés s az egész város a fölött a lelketlen rendszer fölött, melylyel a város polgárainak személyes szabadságával törvénytelenül visszaéltek. Hivatalszolgák rendelték el az elzáratást s a kulcsos ha kedve tartotta felemelte. Hát ez az ázsiai rendszer el van már felejtve? S nem tudnak arról sem, hogy a miniszteri kiküldött mindezeket a dolgokat konstataálta és a rendőrség állapotát tarthatat-

lannak jelezte? Hát arról sem tudnak, hogy a rendőrség hivatalában olyan nagymérvű rendtelenségek voltak, hogy ha az utóbbi 18 év alatt a polgármester csak egyszer teljesíti hivatalos kötelességét, akkor a bűnös manipulációknak azonnal vége szakad? Hát önök helyeslik, jónak ismerik a polgármesternek azt az eljárását, hogy 18 év alatt a rendőrséget soha sem vizsgálta meg? Hol van a lelkiismeretesség, hol a város érdekei iránti jóindulat, ha még ilyen bűnös hanyagságot is szankcionálni akarunk? Ha ez igaz volna így, ha ez jól volna a hogyan van, akkor a hanyagságot, mint elítélendő vétket nem szabad többé soha említeni, mert ha egy város becsületének, anyagi jóvoltának, erköletének, s a polgárok személyes szabadságának bűnös elhanyagolása el nem ítélendő: úgy állítsanak fel bitófát a város határában, akaszszák fel ott a becsületes és önértékes polgárokat, rendőrségünk nyugodtan végig nézheti az akasztás rémületes processusát, bűn nem terheli érte, — hiszen csak kötelességét mulasztotta el, csak hanyag volt és lelkiismeretlen!

Am mentésék fel a polgármestert a felelőség alól, ám tartásuk meg akkor midőn menni akar; élesszék fel az ő visszahelyezésével a haldokló rendszert, — hiszen nem az önök érdeme, hogy halódik. A város képviselőtestülete nem hibás, hogy megbukott a városházi korrupció; nem tett egyetlen elhatározó lépést sem négy hónap alatt, hogy a város érdekeit megvédelmezze, jöjjenek hát ússék agyon a becsületes munkások nagy fáradsággal elért sikerét, kövezzék meg a becsületes irányú törekvéseket és koronázzák meg a polgármester megtartásában, az ő működése alatt vakmerően grasszáló korrupciót. Aztán el ne felejtsek visszaültetni hivatalaikba Seidelt és Hegyit, hiszen ők diszpéldányai annak a rendszernek, a melyet önök prolongálni akarnak.

A kiket város atyjái néven ismerünk, a kiket a polgárság érdekeinek megvédése hoz össze havonta a városházán, — álljanak fel a

városház termében, mint egy ember és mondják ki, mikor a polgármestert hivatalában megtartják, hogy ő egészen ugyan működött, a hogyan önök kívánták, hiszen önök hálásak azért, a mit nem tett. Igen, igen! ezt tegyék meg önök, ha ugyan van hozzá lelkiismeretük, hiszen önöktől igazán nem kíván mást a város érdeke csak azt, hogy engedjék önmagától bukni a régi rendszert. Fogják hát fel bukása közben, mert nagyon sok önöktől azt kívánni, hogy engedjék ezt a rendszert bukni, a melyet lehetetlené tenni nem tudtak, nem akartak.

De ha meghozzák önök ezt a kétségbejött határozatot, úgy a város polgárait egy nagy és szomorú kötelesség vár, annak a kötelessége, hogy megtagadja önöket, a kik ha így cselekednek, nem atyjuk, hanem megölőjük a város érdekeinek.

HIREK.

— Urnapját a hagyományos fényben fogja a kath. egyház holnap megünnepelni. A helybeli székesegyházban reggel 8 óraker tartatik a nagymise, utána pedig a körmenet az egyes helyeken felállított zöldgalyakkal és buzavirág koszorúkkal gazdagon földiszített oltárokhöz. A székesegyházban a misét dr. Steiner Fülöp megyéspüspök fogja celebrálni, a körmenetet is ő fogja vezetni. A körmenet után az ünnepi szentbeszédet Chay Antal karkáplán tartja.

— József főherczeg Aradon. József főherczeg f. hó 12-én tartotta meg szemléjét az aradi honvédségen. Megelégedését fejezte ki a legénység gyakorlatai felett s bravurjáért különösen megdicsérte Malatinzky István kapitány huszárszázadát. Délben katonái és polgári társaságban fesztelenül obédeit meg egy vendéglőben. Később meglátogatta Ormos Péter nyugalmazott alispánt, régi kedves barátját. Kedves jelenet történt, mikor a főherczeg távozni akart. A folyosónak másik oldalán állottak

— Miért ne. Jánoskám! — mondá a leány vizsgálaton; — hiszen fiatalok vagyunk, úgy szeretjük egymást, megteszünk mindent, hogy örüljünk egymással az életnek és ha aztán jó lelkiismerete van az embernek, minden jól fog menni!

Szavai kimondhatatlan fájdalommal járták át János szívét, halothalványná lett, megsemmisítő vallomás lebegett ajkain; de visszafojtotta lelke legmélyébe és hallgatott. Mariska szótlannul ült és hallgatott, végre felkiáltott:

— Hallod, harangoznak! Itt vannak, szaladok be anyánkhöz.

A mint eltávozott, János néma gyötrellemmel maradt ülve.

— Ha jó lelkiismerete van az embernek, — ismételte, — igen, igaz! De én, a kinek nincsen, hogy legyen én valaha boldog és vidám? Jól tudom, hogy minden éldelgés bűntény, rablás övele szemben, ki a sirban nyugszik és ha Mariska mindent tudna, eltaszítana magától, elüzne küszöbéről és megátkozna! Oh testvér, testvér! kelj fel siródból s engedd, hogy cseréljek veled!

Az aggály verejtéke gyöngyözik forró cseppekben homlokáról, minden ize ropog összsuszorított ujjain, minden idege rezket a szerencsétlen bűnösnek; de az égnek mely anygala térdel mellette, simítja el haját arcából s szárítja fel a verejtéket nedves homlokáról? János feltekint; oh a bosszuló szellem ez a sirból. vagy ő az maga, Andris, Andris? Nem, mosolyog: az nem lehet ő. János kitarja lázasan reszkető kezeit s megragadja testvére karját.

— Te vagy az, Andris? Könyörülő Isten! te vagy az valóban?

— Én vagyok, én magam, — viszonzá Andris s át akarja testvérét ölelni.

— Tehát nem haltál meg? — kérdi János, de visszatartja őt; — jóságos mennyei atyám, hát nem öltelek meg?

— Csitt, csitt! — mondja Andris, — vizsgálóltál az ajtótól, én földre estem s a golyók fölöttem füttyöltek el. De fogságba hurczoltak s ime most kerülök vissza. Bocsáss meg, János, hogy oly sokáig feledeztem, hogy testvérek voltunk, hogy te is méltán megfeledekezhetél róla!

János mintegy megkövülten áll, végre egyetlen hosszú tekintetet vet az égre, e tekintetben azonban a boldogság és hála egész mennyországga feküdt, aztán nyakába borult testvérenek hosszú benső öleléssel.

— Menj menyasszonyodhoz, — kiáltá — kiszabadítva magát Andris karjaiból s gyors léptekkel lesietett a halomról.

— Nem öltem őt meg! — kiáltja — nem öltem meg testvéreket! Ó é! Oh te jóságos Isten az égen! Ó é! Te megmentetted őt! — És megcsókolja a virágokat, átöleli a fákat, a fűbe veti magát örömben; de mindannyiszor ége fét fordítja könynyel telt szemét, míg ajkai forró háláimat rebegnek.

Napok multak; az esküvő napja elérkezett; a harangok zúgnak, a templom tele virággal és zöld galyakkal, az orgona hangjai kihallatszanak a templom udvarába. Ine, ott jön a lakodalmas menet; mily ünnepies, hogy fel vannak virágozva; a menyasszony a két legény közt halad, kiknek mindegyike kezét fogja; egyik testvér adja őt a másiknak. Sokáig versengtek szeretetből egymással, kinek legyen megengedve, meghozni a nagy áldozat-

tot a testvérenek; az egyiknek azonban súlyos büntényért kell lakolnia és ő vitta ki a diadalt.

Néz, mint csillognak szemei, mily könnyedén s vidáman lépdél, hogy örül is mily mélyen meg van hatva, midőn jobbát kinyújtja, hogy oda vezesse a menyasszonyt fivérének. Mily hön és igaz bensőséggel imádkozik, mintha egész lelke örömben és háláadásban olvadna fel.

Este van a völgyben; oly csendes és hangtalan minden, hogy még a patak csörgedezése is hallható az erdőn. A lakodalmas ház ajtaja zárva van; csak a holdnak szabad az apró ablaktáblákon bekandikálni. De ki a vándor a táskával a hátán s a bottal kezében, ki a halom tetején a nagy tölggy alatt áll? Bucsura tárja ki karjait a völgyben fekvő házikó felé; mert utja kiviszi őt aztán a nagyvilágba. Könnyű szívvel és örömkönyekkel vonul idegen országba; mert a megváltott lelkiismeret könnyíti meg a terhet s változtat át minden sóhajt hálává s áldássá.

Az írónak mindenkor tiszteletben kell tartani két dolgot; és pedig a fehér papírost és a fekete nyomdafestéket.

A szabadság csak addig terjed, a meddig magad fölött képes vagy uralkodni.

Mily sok fáradozásba kerül a nyugalom után való törekvés!

„Minél többen vagyunk, annnyival kevesebb a jelentőségünk!” mondá egy ujkori író.

a szép Laubner nővérek. „Ezek az én csillagjaim” mondotta az egykor híres galáns alispán. A főherceg mosolyogva átment a piruló leányokhoz s tíz perczig évelődött velük az öreg Péter bácsi udvarlásával. Délután *Kis-Jenőre* utazott a főherceg három napra.

— A bérmlás Moórótt, mint levelezőnk írja f. hó 13-án folyt le nagy ünnepélyességgel. Dr. Steiner Fülöp megyés püspök, miként már jeleztük, előtte való napon este fél 8 órára ért Moórtra. Fogadására egész lovasbanderium ment elébe. Diszkapu volt felállítva s ennek bejáratánál fogadta ötet a papság, egyházközpénztő-testület, a kath. kör az összes elemi iskolások s több ezerre menő hívő. Midőn a templomba ért, a kóruson elhangzott az „Ecce Sacerdos” ének, melyet a kath. énekkar szépen énekelt; utána a püspök áldást adott s lakosztályába vonult. Vasárnap pont 8 órakor megkezdődött a sz. mise utána a prédikáció, melyet szép és gazdag tartalma miatt feszült figyelemmel hallgatták a jelenvoltak. Mintegy 1000-en lettek bérmlálva s ennek megtörténte után lefolyt a szokásos tisztelés. Először tisztelgett a kath. egyháztanács és iskolaszék, azután a kath. kör választmánya, majd a kath. papság és utána a tantestület. Mindegyikhez a püspök nyíjas szavakat intézett. D. u. a 4 órai litánia után a püspök hiveinek ezretől kísérve, Moóról székelyre visszautazott.

— A magánvizsgálatok az állami főreáliskolában folyó évi június hó 19-én tartanak. A vizsgálatot tevők reggeli 8 óra előtt jelentkezhetnek az igazgatónál.

— Választmányi ülés. E hó 17-én, Urnapján délután fél 4 órakor a városház nagytérben a katolikus kör nagy választmánya ülést tart a katolikus autonomia tárgyában, melyen a katolikus ügyek iránt érdeklődők szívesen fogadtatnak.

— A hódító bicikli. Egy évtizeddel ezelőtt még a legnépesebb városok utcáin is feltűnő látványok sorába tartozott egy-egy száguldo kerékpáros. Az emberek megfordultak utána, az utcák gaménjai utána szaladtak. Sokan csufolták, némelyek irigyelték, de mindenki bámulta őket, mint egy új világ csodát. Sokáig népszerű volt felülről ez a csufondáros jelszó: „Nini a megvadult köcsörüs!” De a kerékpárnak nem ártott sem a csufolódás, sem a lenézés, sem a bámulat. Mind szélesebb körben nyert népszerűséget. Legyőzte azt a semmi által sem indokolt ellenszenvet, az u. n. bicikli főbiát, a mely kezdetben ellene mutatkozott, behatolt a gazdagok palotáiba és a szegények konyháiba egyaránt és hódító utjában elhaladt egész a fejedelmi udvarokig. Ma már ott tartunk, hogy mindenki biciklizik. Az előkelőbb társaságok mint sportot üzik; a kevésbé tehetős néposztály pedig benne találta meg legolesőbb közlekedési eszközét, legjutányosabb szórakozását. És a szép olasz hercegnő Laetia példájára mind népszerűbbé válik a hölgyek között is, a kik igen jól tudják, hogy a sikeres bicikli kosztium a gyors kerékezés által kipirult arcz mennyire emelik szépségüket. A kerékpár azonban eme terjedése közben is mostoha gyermeke maradt a hatóságoknak. Mindentéle rendszabályokkal korlátozták, hivat bizonyos utvonalakról kilitították, másokra reá-szorították, örökös bírságokkal kintózták. Azonkívül a kerékpározás, az országban való nagyobb terjedésével hiányozván egységes szabályozása, a helyi hatóságok önkényes rendelkezéseinek volt kitéve. Ezen a bajon segít a belügyminiszternek a kerékpározás egységes szabályozása tárgyában kiadott körrendelete, mely a hivatalos lap f. hó 15-iki számában látott napvilágot. A rendelet természetesen az egész országra néve érvénynyel bír és szabályozza a kerékpározásnak a rendőri hatóság jogkörébe vágó összes viszonyait. A körrendelet 1. §-a kimondja, hogy a kerékpár különböző alakjában és szer-

kezeteiben könnyű járműnek tekintetik s a kocsi-közlekedésre nézve köztutakon, utakon és tereken követendő általános szabályok a dolog természetéből folyó eltérésekkel, a kerékpárokra is alkalmazandók. A kerékpárral való közlekedést általában csak kocsiuton egedi meg és csak oly helyeken, a hol a kocsiutak rosszasága ezt lehetetlenné teszi, adja meg a helyi hatóságnak a jogot, hogy kivételesen a gyalogutaknak e célra való felhasználására engedélyt adjon. A kerékpárokat természetesen a jövőben is — mint eddig — csöngőkészülékkel és lámpával kell ellátni. Kapukon át, egyik utcából a másikba való befordulásnál, utzakeresztezőseknél, köztutakkal határos telkekről kifutás, vagy ilyenekbe befutásnál s mindenütt, a hol a kocsi-, lovas- vagy gyalog-közlekedés a rendesnél fokozottabb mérvű, csakis lassan, vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg kötelek a kerékpáros a szűkséghez képest, vagy a rendőrközeg figyelmeztetésére gépéről leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni, míg az uttest ismét szabaddá nem lesz. A körrendeleten vörös fonálként húzódik át az az intézkedés, hogy a kerékpáros az utvonalkon bal oldalára utaltatik. Majd szabályozza a kitérés kérdését, kimondván, hogy zárt sorokban menetelő katonaságnak, temetőseknek, nyilvános felvonulásoknak, udvari hintóknak, postafogatoknak, szereikkel mentésre siető tűzoltóságoknak és mentőknek, valamint a köztutak fölcsofolását végző járműveknek ugy az előrehaladó, mint a szembe jövő kerékpáros gépével kitérni kötelek. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednék, tartozik azok elvonulásig megállni. Az ebeket a körrendelet rideg határozottsággal kizárja a kerékpár-sport gyakorlatából. Kimondja ugyanis, hogy tilos a kerékpárokhoz vagy hasonló gépekhez ebeket zsinórral vagy egyébként odakötve futtatni, továbbá tilos kutyáknak a kerékpározók utáni uszítása, valamint a kerékpározó után iramodó kutyát gazdája vagy hozzátartozója visszahívni kötelek. A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak, — ugyszintén kötelek a rendőrközegek felszólítására megállni s ezek kívánataira magukat igazolni; a magukat igazolni nem tudó kerékpárosok kötelek gépüket kézen vezetve, az illető rendőrközeg a rendőrhatalóság legközelebbi helyiségébe követni. A körrendelet ellen vétők vagy cselekvők rendőri kihágást követnek el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig nyolcz napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

— A papnövendékek vizsgái f. hó 14-én kezdődtek meg dr. Steiner Fülöp megyés püspök elnöklété alatt. Az első két napon a *moralis-* és *biblicon-*ből folytak a vizsgálatok, melyek eredménye felett a püspök megelőgedését fejezte ki. A további vizsgák f. hó 23., 24., és 28-án tartatnak meg.

— Rendkívüli közigazgatási ülés. F. hó 22-én d. e. 10 órakor báró Fialth Pál főispán elnöklété alatt rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés tartatik a megyéhez kistermében.

— Aranylakodalom. Érdekes családi ünnepélyt ült *Petró* Mihály tárnoki lakos hitvesével szent háromság vasárnapján. Az öreg házaspár ékesen felkoszoruzva az érdeklődők vidám tömege között hajatott a templomba, hol a község plébánosa várt rájuk, hogy a félszázados boldog családi életet megáldja. A sz. mise után a plébános határos beszédet mondott, mely könnyekig meghatotta a jelenlevőket. Az ünnepelt házaspárt a templomból szénfekete lovak hazarópitették, hol terített asztalra találtak s megkezdődött a lakodalom kedveritő jóbör mellett s belenyúlott a setét éjszakába.

— Tíz éves találkozó. *Streit* Ferencz helybeli püspöki szertartó fölkéri mindazokat a kik 1887-ben érettségi vizsgálatot tettek a helybeli főgimnáziumban, hogy ez évi július 5-én Székesfehérvárott jelenjenek meg, ha pedig akadályozva lennének, ezt vele tudassák.

— Fényes esküvő. Székesfehérvár a tegnapi nappal egy szép leánynyal lett szegényebb, a midőn *Riewel* Ernő cs. és kir. vadász-főhadnagy oltárhoz vezette *Fáykiss* Ilonkát. Nem lehet eléggé dicsérni a jegyeseknek a házasságkötésnél tanusított azon eljárását, hogy 14-én délután rendes utcái ruhában jelentkeztek az anyakönyvvezető előtt és ott eleget tettek a polgári törvényeknek, mint akármely más nélkülözhetetlen kellékeknek, az esküvőt azonban nagy fénynyel és ünnepséggel csak a következő napon, június 15-én délelőtt tartották meg. Ez mindenesetre olyan szép jele az igaz vallásosságának, hogy a jegyeseket nem lehet érte eléggé megdicsérni. Példájok különben bizonyosan követőkre fog találni mindazoknál, a kik szívből igaz jó katolikusoknak vallják magukat. — A templom ez alkalommal rendkívül szépen volt feldiszitve. Mikor a jegyesek fél 12 órakor délelőtt megjelentek a templomban, azt már egészen betöltötte az előkelő közönség. Nászagony voltak: *Andrássy* Gyula nyug. cs. és kir. altábornagy és *Fáykiss* József. Vőfélyek és nyoszolók: *Scheiber* Ferencz cs. és kir. vadászszázalójbéli hadnagy — *Fáykiss* Irén; dr. *Prokopp* Béla — *Andrássy* Alice. — A diszes vendégkoszoruban láttuk: *Fáykiss* Károlynét, *Vindt* Arthurét, *Andrássy* Gyulanét, *Fáykiss* Józsefnét, továbbá dr. *Fáykiss* Károly magyar kir. honvéd ezredorvosot, *Koller* Jánost és *Fáykiss* Ferenczet. Az esketési szertartást *Gremperger* István apát-plébános végezte. Az esküvő után fényes lakoma volt a Vörösmarty-kör helyiségében. A fiatal pár a férj állomáshelyére Galicziába utazott.

— Gazdasági tanfolyam. A m. kir. földmívelési miniszterium a pápai gazdasági tanfolyamra Székesfehérvárról *Almássy* Ferencz osztálytanitót jelölte. A tanfolyam a nagy szünetidőben fog megtartatni.

Kimutatás

a székesfehérvári jótékony nőegylet által segélyezett nagycseregyesi városi közönség áldozatkészségéből befolyt kegyes adományokról:

8-ik számú gyűjtő iv. Szabó Bakos András, Komáromy Károly 2—2 frt. dr. Szabady Józsefné 1 frt 71 kr, Sauer Lujza, Turják János, Gerő Leopoldné 1 50—1 50 kr, özv. Baumanné, Bors Teréz, Richter Irén, Marchall Nándor, Balog Anna. E. Gy., Kováts Ferenczné, Armuth Lajos, Rakács Lajosné, Szilágyi Ödönné, Kostyalky Ferencz, Misnyei, Klincsek Józsefné, Vida Pálné, Lőrincz Elek, Göbel János Györgyné, Wolf Béláné 1—1 frt, özv. Heisz Alajosné, Molnár Józsefné, Kováts Józsefné, Karpeles Vilmos, Balogh Edéné, Malomsoky Etel, Weicher György, Löwinger Mór, Görzsi Ottoné, Bersteinné, Stern Mórné, Héjj Józsefné, Verbanits Terka, Matkovics Anna, Bruza György, Kölygessy nővérek, Schelnitz Sománé, Krausz, Reichmann Miksáné, Pákozdi Antalné, Streit Ferencz, Horváth Mihály, Hermann Józsefné, Hladik Nándorné, Tar Józsefné, Weber Gusztáwné, König Lajos, Imre Lajosné, Brant Jánosné, Kőrösi Mihály, Weisz K.-né 50—50 kr, özv. Császárné, N. N., Pap Vilmosné, Horváth Francziska, Borsányiné, Brust Károly, N. N., Weichinger Ödönné, Varga Józsefné 30—30 kr, N. N., Veisz Adolfné, Maron Irma, V. M., Liebhardné, Bujdosó Józsefné, Kiss Józsefné, Tóth Sándor, N. N., özv. Perlay Istvánné, Schelnitz Lipót, Kőrösvné, Arany Istvánné, N. N., Kéz Alajos, Horgos Juliska, Béla Jánosné, Vég Jánosné, Deákne, özv. Ács Andrásné, Pilipta Mihály 20—20 kr, Nasszauer Jánosné, Kiss Györgyné, Hekele Józsefné 15—15 kr, Österreicher Hermann, T. M., Krizsány Imre, Csizsár Nándorné, Szlabon Lajos, Lencsés István, Zalka Mihályné, Pill Józsefné, Ripka Jánosné, Boros Jánosné, Xantner Károlyné, Pinke Ferenczné, Mendli Ferenczné, Laki Istvánné, Husvét Józsefné, Szabó Mihályné, Jávor Györgyné, Hortolányiné, Habi Józsefné, Gyökér Józsefné, Fehérné, Virág Józsefné, Jankovits Jánosné, Ács Jánosné, K. I. 10—10 kr, K. M. 7 kr, N. N., N.

N. 5—5 kr, V. I. 4 kr, Viniczay Józsefné 3 kr. Összesen 53 frt.

9-ik számú gyűjtő-iv. Töltényi Antalné, Dietrich Szilárdné, dr. Neumann Bernáthné 5—5 frt, F. S., Karl Istvánné 3—3 frt, Keszler Arpádné, Véber Károlyné, öz. dr. Ligeti Józsefné 2—2 frt, Birkl Jánosné, Pollák Gusztávné, Szehelyi Nina 1:50—1:50 kr, Pápay Nándorné, öz. Schlammadinné, öz. Szammer Imréné, Mihályi Józsefné, ifj. Weisz Jakabné, Deutsch Gyuláné, Weisz Heinrichné, öz. Szepelt Nándorné, Szalay Miklósné, Giffing Fdéné, öz. Klökner Péterné, dr. Perl Miksáné, P. Ács Albertné, öz. Mattesz Ferenczné, Sommer Mórné, Klökner Józsefné, Grundböck Ferenczné, Hettyé Ferenczné, Szammer Pálné, Grossinger Kálmánné, dr. Saára Gyuláné, öz. Bazsalik Mihályné, Pisky Lászlóné, Brandeis Simonné, ifj. Kovács Pál, Deutsch Miksáné, Mészáros Lászlóné, Paulovics Ferenczné, Deutsch Lázárné, Alföldi Lipótné, Thom Ferenczné, dr. Huszár Adolfné, Herman Endéné, Koller, dr. Kerekes Lajosné, öz. Schmetzer Józsefné, Marosy Lajosné, Lusztig Manó, Singer Bernátné, Quirini Anna, Bainiss Mátyásné, Fejér Carolin, Juth Istvánné, Orbán Rezsóné, Szlavik Zsigmondné, Kenessey Zsigmondné, Szalczberger Károlyné, Wurczinger Józsefné, Fried Salamon, Ehmann Józsefné, Feldmann Heinrichné, Mayerhoffer Ferenczné, Steiner Béláné, Melczerné, Pásztor Sándorné, N. N., Reé Istvánné, Morgenstern nővérek, dr. Eisenbarh Károlyné 1—1 frt; N. 80 kr, Deutsch Manóné, Strehly Olga, Lipcsey Lajosné, N. N., Kovács Ferenczné, Wizner Jánosné, Singer Arminné, dr. Mader Ferenczné, Ravasz nővérek, Frankfurter 50 50 kr, Schelter, Schercz 40—40 kr, Varga István, Scheiberné, Mátráiné 30—30 kr, N., Türk, Wolkenstein 20—20 kr. Összesen 97 forint.

10-ik számú gyűjtő-iv. Kempelen Imre 10 frt, Fittler Béláné, öz. dr. Say Józsefné 5—5 frt, öz. Hahn Jakabné, öz. Siebenrock Gusztávné 3 3 frt, Heinrich Aranka, dr. Löwy Károlyné, Say Istvánné, dr. Révy Ferenczné, öz. Flögl Edéné, Reichard Mórné, Schwarzbach Eltér Gizella, Panajottné, dr. Fanta Adolfné 2—2 frt, Vaimár Ferenczné 1 frt 50 kr, Farkasdy Dezsóné, Vértessy Józsefné, Balog Ferenczné, dr. Faludi Miksáné, Plosek Ferenczné, Sárközy Kázmérné, Szeftü Ignáczné, Juraszek Jánosné, Brunkola Vilma, dr. Palánszky Miklósné, Kálmánné, Ascher Ferenczné, Heltay Istvánné, Krausz Ignáczné, Öz. Spinka Adolfné, Tóth Béláné, Wildenauerne 1—1 frt. Összesen 62 frt 50 kr.

Ezen kívül Kovács Kálmán ur 2 db. általános visszatérítési kötvényt egyenként 100 korona névértékben.

A mélyen tisztelt közönségnek ezen nagylelkűségéért hálás köszönetét nyilváníja

a jótékony négyelet választmányáa.

Közgazdaság.

A lakás-uzsora.

(K. Ö.) A nagytöke nem válogató. Ha nincs kilátása nagy üzletekre, megelégszik a szerényebb jövedelmet biztosító vállalatokkal is. Hogy kiaknázatlanul egyetlenegy tért sem hagy, az a természetében rejlik élelmességén kívül nemzetközi szervezetében is rejlik, melyet a mi liberális agráriusaink letagadni törekszenek s melylyel szemben az országos kormányok úgy szólván tehetetlenek. Első sorban is a magyar kormányról kell ezt elmondanunk, mely egyetlenegy téren sem tudja a nagytöke kapzsisága ellen gazdasági érdekeinket megvédeni. Ezuttal a nagytöke pártfogása alatt felburjánzott lakás-uzsorat akarjuk szó tárgyává tenni, különös tekintettel a munkások viszonyaira, kik a lakás-uzsora alatt hasonlatlanul többet szenvednek, mint bármely kereseti osztály. A gyári élet és a lakás-uzsora egymással szövetkezve végzik azt a romboló munkát, melyet az industrializmus teremtett meg.

A munkáslakás viszonyokat több szempontból lehet kifogásolni. Mindenekelőtt közegészségügyi s közérköcsi szempontból. E tekintetben létező botránys állapotokat legfeljebb azok kicsinyelik, a kik a fővárosban s a vidéki ipari emporiumokban létező munkáslakás viszonyokat nem ismerik. Ezenkívül újabb időben mind hangosabban nyilatkoznak meg a munkások panaszai a lakás-uzsora ellen. Nem

mintha a lakás-uzsora újabb keletű találmánya volna a mindig éhes tőkének, nem, mert a lakás-uzsora elválaszthatatlanul van összenőve a gyár-ipparral, hanem mivel munkások szervezése az öntudat ébredésén csak újabb hozza minálunk felszínre a munkások helyzetét érdeklő ügyeket. Ezek közt kétséghívül nagy fontossággal bír a lakás-ügy.

Ennek a kérdésnek leghelyesebb megoldási módja mindeztideg kísérletezés tárgyát képezi. A gyártulajdonosok maguk is tudják, hogy a rendezett lakás viszonyok mily nagy befolyással vannak a munkás családiasságára s megbízhatóságára, azért a maguk erejéből építtetnek munkás lakásokat, melyeket a munkás családnak bérebe adnak. A csel, melyet szem előtt tartanak, nem a munkás erkölcsi s anyagi felfegyverzése, hanem kizárólagosan az, hogy a munkaadó ez uton a munkást leküsse. Így tesznek a magyar államvasutak s a Ganz-féle gyártelep és habár ez nem megoldása a munkáslakás kérdésének, mégis figyelemre méltó, ha a munkások olcsó s egészséges lakáshoz jutnak.

Újabb időben minálunk a spekuláció s a nagytöke kezd érdeklődni a munkáslakások ügye iránt. Egyrészt a gyártelepek közelében levő s munkáslakásokra alkalmas épületeket bérelnék ki s ezeket kiadják heti bérfizetés mellett a munkáscsaládoknak. Hogy itt sem közegészség sem olcsóság tekintetében gondoskítsa niics, magától értetik. A spekuláció a nyereszkelet tartja szem előtt s nem sokat törődik vele, hogy a munkás a reá utalt terhek alatt tökéletesen irányzatokat követ. A munkáslakás-ügyre vonatkozó szintén figyelemre méltó akció szintén újabb keletű. Idegen töke akar vállalkozni munkáslakások építésére a fővárosban és a vidéki nagyobb gyáriparral bíró városokban. Ismét csak spekulációról lévén szó, nem remélhetjük, hogy a munkáslakás-ügy a munkás anyagi viszonyainak megfelelően nyerne megoldást. Nem téveszthet meg bennünket az a körülmény sem, hogy az a belga töképenzes szövetségi formát akar adni az ügynek, oly formán, hogy a munkások szövetkezetté alakulván, elvállalják az egyetemleges kezességet. A hol ugyanis a külföldön ezen minta szerint akarták a munkáslakások ügyét megoldani, ott az ez irányú kísérletek nem végződtek avval az eredménnyel, hogy azt követendő például lehetne felállítani. Ezt a tervet különben a nagy töke iránt táplált jóindulatánál fogva a magyar kormány is szándékozik támogatni, messzeemenő kedvezményeket biztosítva azoknak, kik munkáslakások építésére vállalkoznak. Ezek a kedvezmények mennyiben fogják a munkások érdekeit szolgálni, még nagyon kétséges.

A lakásuzsora kiirtására egyetlen mentőeszköz a munkás-lakóházipítő szövetkezetek. A cél ugyanis, melyet szem előtt tartunk, nemcsak az, hogy a munkás olcsó s egészséges lakáshoz jusson, hanem, hogy saját tulajdonát

képező házzal bírjon. Mert csak abban az esetben remélhetünk a munkáslakás-ügy rendezésétől társadalmi eredményeket, ha a munkásnak állandó otthon biztosítunk. A birtokszerzési vágy egyformán van mindenkiben kifejlődve. A kisbirtokosnak erkölcsi erőt ad a föld birtoklása, a munkásnak erőt fog kölcsönözni a ház birtoklása. A mi e téren történik, arra kell irányulnia, hogy a munkások szerzési hajlamait elősegítsük. Az a munkás, kinek lehetővé tesszük, hogy becsületes uton házbirtokot szerezzen, nem lesz proletárrá. Azt a segítséget, mit a kormány a munkáslakásokat építő nagytőkének akar juttatni, juttassa a házipítő munkásszövetkezeteknek, ha egyáltalán szándékában van a szociális kérdés megoldásához hozzájárulni.

Jól tudjuk, hogy annak a szervezetnek, a mely az ügyet kezdeményezze s gyakorlatilag megoldja, a megalkotása nem könnyű feladat. Különösen a munkás-házépítőszövetkezetek alakítása ütközik sok nehézségbe. De így van ez minden új dologgal, különösen, ha az a nagytöke érdekeibe ütközik. Biztat a reményesség, hogy a változott viszonyok mellett ez a dolog is csak dülöre jut, mint sok más, mire néhány évvel ezelőtt még gondolni sem lehetett. Csak megbízható s arra hivatott kezekbe kerüljön a dolog!

* Sertésvész. A mult hét tolyamán Igar községben sertésvész ütött ki. A betegség a legnagyobb valószínűség szerint Szilasbáls szomszédos községből hurezoltatott be.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. I. Igen!

Polgár II. Hallottuk! Azokért a bizonyos dolgokért a jelzett időben elküldünk. Taeukról azonban ön is gondoskodik.

M—né Vöslan. Kivánságához képest. Nem kaphatánk onnan valami érdekesebb tárczát? — Üdvözlötünket küldjük.

T. J. Bármennyire is hízolgó legyen levele, a küldött üdvözlöt, mint bennünket meg nem illető, el nem fogadhatjuk. A „Fejermegyei Napló“ a „Hári János“-sal semmiféle összeköttetésben sem áll, mint a hogy komoly politikai irányánál fogva nem is állhat.

S. A. Sz—r. Lehetetlen kérésének eleget tennünk. Ha mi minden kéziratot hetekig őriznénk, eltemetne a sok papiros. Mások tessék lemondolni, mielőtt laphoz beküldené, mert kéziratok őrzésére még a legsötétebb Afrikában sem vállalkoznak.

Üzlethelyiség kiadás!

A városház-tér közelébe, Kossuth-utca 21. szám alatt 1 bolt, hozzá 1 mellékraktár azonnal kiadó. Bővebbet Nagy Ignác mosodásnál, a színházzal szemközt, vagy a háziaszszonynál az emeleten.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó cikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LÖWY ADOLF + + + + +

+ + + + + SZ.-FEHÉRVÁR.

(Felmayer mellett.)

Meghívó.

A „Pátkai segélyegylet mint szövetség”
1897. június hó 27-én d. u. 1 órakor

rendes évi közgyűlést

tart az egylet helyiségében,
melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak.

Az igazgatóság.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottság jelentése az 1896—97. évi zárszámadások és vagyon mérleg megvizsgálásról s ezzel kapcsolatban a felmentvénynek az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére való megadása.
3. 5 igazgató tanács-tag, valamint a felügyelő-bizottság újbóli választása.
4. Netáni indítványok.
Pátka, 1897. június hó 13-án.

Apró hirdetések.

E rovatban közölt egy-egy hirdetésnek, ha lakosim mince kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri kösítésre 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként 20 kr-ért vétetik föl.

Értesítéseket díjtalánul ad a kiadóhivatal bárkinek, vidéki levelekre, ha 5 kros válasz-bélyeg mellékeltek választól.

UJSÁGELÁRUSÍTÓK

keresnek. Megbízható férfiak és asszonyok s felnőttebb gyermekek, a kik újság elárúsítással óhajtanak foglalkozni jelentkezzenek a kiadó-hivatalban. Ügyes egyének minden nagyobb fáradság nélkül 4—5 frtot is megszerezhetnek hetenként.

HÁZVEZETŐNŐNEK

ajánkozik intelligens fiatal özvegy, urasági házhoz; gyakorlott mindennemű házvezetésben, jó főző, házi varrást is elfogad; megmagányos urhoz vidékre is. Czim a kiadóhivatalban.
„Nemeslelkű nő.”

ELADÓ HÁZ.

Egy három lakásból álló ház eladó. Van benne egy utcai lakás három szoba, üveges folyosó, konyha, kamra, pincze, padlás s ezenkívül két udvari lakás, mely 1—1 szobából, konyhából, kamrából áll. Van udvara és termőképes szőlővel beültetett kertje. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

HÁZVEZETŐNŐI

állást keres egy a háztartás minden ágában járatos fiatal hölgy. Legszívesebben papi házhoz menne, vagy mint anya-helyettes, árva gyermekek mellé. Ajánlatok „Csendes Otthon” czim alatt a kiadóhivatalba küldendők.


KIADÓ

2 csinosan butorozott világos nagy szoba. Mindkettőben két-két ágy van. A bérbeadás igen mérsékelt árért történik. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

FIATAL ÁRVA


leány, igen jó családból való, mint házikisasszony keres alkalmazást uri családnál, esetleg magános öreg urhoz is elmegy. Ajánlatokat „Arva leány” czimen továbbít a kiadóhivatal, a hol egyuttal a czim is megtudható.

!! ÉREMMEL KITÜNTETVE !!



Simon Lajos

asztalos és kárpitos butorraktára



SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6. SZÁM. (Postaház átellenében.)

Ajánlja saját készítményű asztalos és kárpitos butormunkákkal dúsan berendezett üzletét, hol mindennemű asztalos és kárpitos munkák gyorsan és pontosan elkészítettnek.

Jutányos árak.

Elvállal lakosztályok teljes berendezését.

Bevásárlások részletfizetésre is eszközölhetők.

!!! FÜRDŐ-MEGNYITÁS !!!

Kics fekvésű BALATON-FÖLDVÁR fürdőtelepen. bérletben tartozó

Kupa-vezér-, Bendegúz-szállodákat és Sarolta-Villa szállodát, továbbá az Étkezde-épületet

folyó hó 17-én nyitom meg.

Házias konyhám, izlésesen-kényelemmel berendezett szállodáimat a nagyrabecsült Publicum figyelmébe ajánlom.

ÁRAIM MÉRSÉKELTEK!

Bem Gyula,
szálloda- és jószágbérlő.

BUTOR

raktáromat, kárpitos- és asztalos-műhelyemet május hóban
Kossuth-utca 18. szám alá helyeztem,
egyszersmind megnagyobbítottam.

Idáig nem létező olcsó árakon kaphatók:

Háló, Ebédlő, Szalon, Iroda és minden lakosztály berendezések:
Egyes szekrények, és ágyak, magas divánok, ottománok, tükrök, képek. hajlitot
székek, asztalok, karnisok, összecusukható fotel, és szekrény ágyak.
Lószőr, afrik, és ruganyos madraczok méret szerint pontosan készítettnek.

Kézimunkák mondérozása izléses kivitelben.

Tapétázások jótállás mellett.

Rajzokkal és költségvetéssel díjtalánul szolgálók.

IFJ. FÜSTER IMRE

Székesfehérvárott, Kossuth-utca 18. szám.

HIRDETÉSEK

felvétetnek kiadóhivatalunkban (K i g y ó-
utca 9-ik sz. alatt) a legjutányosabb áron.

A „Pátkai segélyegylet mint szövetkezet“ Forgalmi kimutatása az 1896—97. évről.

Főkönyvi lapoz.	B e v é t e l	Egyenkint		Összesen		Főkönyvi lapoz.	K i a d á s	Egyenkint		Összesen	
		frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr
25	Pénztári maradvány 1896. ápr. 30-ról			185	40	9	Vegyes költségekre			28	34
32	Az 1893—97. társulat beirat. díjaiból			60	50	11	Bélyegilletékekre			—	70
	„ 1893—94. „ heti befiz.	1673	40			18	Tiszti fizetésekre			326	—
	„ 1894—95. „ „	1793	50			19	Adóra			3	09
26	„ 1895—96. „ „	1120	10			20	Házbérre			16	—
	„ 1896—97. „ „	1499	30	6086	30	27	Kamatra			—	70
23	Átiratási díjakból			1	80	30	Nyomatványokra			37	66
27	Kamatokból			1049	13	31	Kötelezőre			7395	—
29	Késedelmi kamatokból			88	04	25	Pénztárkészlet 1897. ápr. hó 30-án			104	81
30	Nyomatványokból			11	10						
31	Kötelezőkből			430	—						
				7912	30					7912	30

Veszteség- és nyereség-számla 1896—97. évről.

Főkönyvi lapoz.	K ö l t s é g	Egyenkint		Összesen		Főkönyvi lapoz.	J ö v ö d e l e m	Egyenkint		Összesen	
		frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr
9	Vegyes költségek			28	34	23	Átiratási díjak			1	80
10	Felszerelési tárgyakból leírás			10	—	27	Kamatok				
18	Tiszti fizetések			326	—		Kölcsönök után	1013	93		
19	Adó			3	09		Hátralékos kölcsönök után	111	40	1125	33
20	Házbér			16	—	29	Késedelmi kamatok				
28	Kezelési díjak			4	01		Kölcsönök s heti befiz. után	79	63		
30	Nyomatványok értékéből leírás			21	56		Hátralékos heti befizetések után	44	14	123	77
15	Üzlet eredmény			841	90						
				1250	90					1250	90

Mérleg számla 1896—97. évtársulatról.

Főkönyvi lapoz.	V a g y o n	Egyenkint		Összesen		Főkönyvi lapoz.	T e h e r	Egyenkint		Összesen	
		frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr
25	Pénztári készlet			104	81	2	Az 1893-94-ik évi társulat beiratási díjai			74	60
10	Felszerelések	90	—			17	„ 1894-95 „ „ „ „ „			79	40
	Leírás	10	—	80	—	22	„ 1895-96 „ „ „ „ „			49	—
27	Hátralékos kamatok			111	40	32	„ 1896-97 „ „ „ „ „			60	50
29	„ késedelmi kamatok			44	14	16	„ 1893-94 „ „ „ „ „ vagyona			6383	79
30	Nyomatványok			65	—	21	„ 1894-95 „ „ „ „ „			4277	01
31	Kötelező kölcsönök			19030	—	24	„ 1895-96 „ „ „ „ „			1358	45
						26	„ 1893-94 „ „ „ „ „ heti befizetései	1673	40		
							„ 1894-95 „ „ „ „ „	1793	50		
							„ 1895-96 „ „ „ „ „	1120	10		
							„ 1896-97 „ „ „ „ „	1499	30	6086	30
							„ 1893-94 „ „ „ „ „			224	40
						27	Előre bevett kamatok				
						15	Törzsbetétek jövedelme 841.90				
						16	az 1893-94. évt. 373 bet. után 1.07 ⁶⁵ / ₁₀₀ .	401	54		
						21	„ 1894-95 „ 377 „ 0.76 ⁶⁹ / ₁₀₀ .	289	14		
						24	„ 1895-96 „ 245 „ 0.41 ³⁴ / ₁₀₀ .	108	29		
						33	„ 1896-97 „ 300 „ 0.14 ³¹ / ₁₀₀ .	42	93	841	90
				19435	35					19435	35

Pátkán, 1897. évi április hó 30-án.

Takács Ferencz,
könyvelő.

Schier József,
igazgató.

Tallian Vilmos
elnök.

Biczó Pál,
igazgató.

Császár József,
pénztárnok.

Alólírott felügyelő-bizottság az évi számadásokat és a jelen mérleg-számlát, nemkülönbén a nyereséget felosztást tárgyzó indítványt a kereskedelmi törvény 195. §-a szerint megvizsgálta, azokat a közgyűléshez tett évi jelentése szerint helyeseknek találta.
Kelt Pátkán, 1897. Junius 12-én.

Ifj. Lantay Ferencz,
f. b. tag.

Csörgő János,
f. b. elnök.

Lantay Károly,
f. b. tag.

Volt az egyletnek az év végén 463 tagja 1295 betéttel.

Nyomatott Számmér Imréné, Székesfehérvárott.